

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه (ملازمات عقليه)

بحث اجزاء

جلسه ۱۸۳

استاد رفعتی

اختلاف در بحث اجزاء

موردی که در آن اختلاف بوده یا امکان آن هست که علماء با هم در آن نسبت به مسئله اجزاء منازعه نمایند، دو امر باید باشد:

الف: امر اولی واقعی که به خاطر عذر یا جهل امتثالش را ننموده.

ب: امر ثانوی اعمّ از آنکه اضطراری (واقعی) بوده و آن در صورتی است که امتثال امر اولی تعدّر داشته یا ظاهری بوده و آن در فرضی است که مکلف به امر اولی جاهل باشد.

مکلف وقتی امر ثانوی را امتثال نمود؛ چه امر اضطراری بوده و چه امر ظاهری باشد و پس از آن عذر

و اضطرار برطرف گردید یا جهل زائل شده و واقع منکشف شد؛ این اختلاف می تواند پیش بیاید که: آیا آنچه را وی به عنوان امتثال امر ثانوی آورده از امتثال امر اولی کفایت نموده و لازم نیست در وقت اعاده و در خارج وقت قضاء کند یا فعل مزبور مجزی نیست و قضاء و اعاده لازم می باشد؟

بیان مصنف:

به خاطر همین مسئله، مبحث اجزاء را در اینجا مطرح ساختیم و در حقیقت بحث ما در اینجا از ثبوت

ملازمه عقلی (بین اتیان به مأموریه بامر اضطراری یا ظاهری و بین اجزاء و اکتفاء به آن از امتثال امر اولی اختیاری واقعی) و عدم ملازمه بین آن دو می باشد.

بیان برخی از متاخرین:

آیا اتیان به مأموریه بر وجه مطلوب، مقتضی اجزاء بوده یا چنین اقتضائی را ندارد؟

مرکز مجاز امام صادق (ع)

و مقصود از «اقتضاء» در کلام وی، اقتضاء به معنای علیّت و تأثیر می‌باشد؛ بنابراین معنای عبارت مذکور چنین می‌شود: آیا از اتیان به مأموریه عقلا سقوط تکلیف شرعی (چه اداء و چه قضاء) لازم می‌آید یا امر چنین نیست؟

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

جایگاه بحث اجزاء ImamSadiq.tv

مسئله اجزاء در باب ملازمات عقلیه داخل است و وجهی ندارد که آن را از مباحث الفاظ بدانیم؛ زیرا بحث الفاظ از شئون دلالت لفظیه می‌باشد و با مسئله اجزاء تناسبی ندارد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv